

© Колектив авторів, 2017
УДК 61(092)
DOI 10.11603/1681-2727.2017.2.8003

СЛАВНИЙ ЮВІЛЕЙ ПРОФЕСОРА ІВАНА ОЛЕКСАНДРОВИЧА СИТНИКА

Дана коротка біографічна інформація про видатного українського вченого-мікробіолога, ветерана Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського, професора, багаторічного керівника кафедри мікробіології зазначеного вишу, наукового керівника чи консультанта когорти добре відомих в Україні та за її межами вчених, блискучого лектора, активного громадського діяча Івана Олександровича Ситника.

7 вересня 2017 р. виповнюється 90 років професору ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відомому мікробіологу Ситнику Івану Олександровичу.

З 1957 р., року організації та становлення Тернопільського медичного інституту, після закінчення аспірантури в Одеському медичному інституті під керівництвом проф. С.М. Мінервіна Іван Олександрович працює у виші спочатку асистентом кафедри мікробіології (1957-1962), відтак доцентом (1962-1963), завідувачем (1963-1994), професором цієї ж кафедри (з 1995 р.).

У 1958 р. він успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дія токсинів збудників газової гангрені на фагоцитарну активність гістіоцитів і лейкоцитів». Це була перша дисертаційна робота в інституті. Детально було досліджено особливості дії токсинів аеробних та анаеробних мікро-

організмів, розроблено експрес-метод лабораторної діагностики анаеробної інфекції і спосіб виготовлення проти-гангренозних сироваток, що лягло в основу його докторської дисертації «Бактерійні лейкотоксини» (1968), яка стала помітним явищем у науковому світі. Впродовж п'яти років І.О. Ситник активно вивчав особливості дії високовольтних електричних розрядів на різні види бактерій та грибів, що послужило основою для написання монографії «Дія електрогідралічного ефекту на мікроорганізми» (Київ, «Здоров'я», 1982). Всього за роки існування кафедри під керівництвом ювіляра виконано 6 докторських і 33 кандидатських дисертацій, опубліковано майже 800 наукових робіт. Серед його учнів і послідовників добре відомі в Україні і за її межами академік НАМН М.А. Андрейчин, професори С.М. Дроговоз, С.І. Климнюк, І.К. Венгер, Л.А. Гановська-Порожняк та інші.

Професор І.О. Ситник сформував талановитий колектив кафедри мікробіології: доценти М.С. Творко (з 1965 р.), Е.М. Кованова (1957-2003), Н.І. Ткачук (з 1980 р.), асистенти А.М. Калінчук (1961-1969), Л.Г. Фещенко (1964-1979), С.О. Калашник (1966-1988), Н.І. Ільїна (1970-1979), ст. викладач А.Р. Малярчук (з 1971 р.). Проф. І.О. Ситник розробив оригінальний науковий напрямок – формування і функціонування мікробіоценозів шкіри людини в нормі та при патології. Успіхи з вивчення цієї проблеми настільки вагомі, що на засіданні спеціалізованої ради в м. Києві директор Інституту мікробіології і вірусології, академік В.В. Смірнов заявив, що віднині кафедру мікробіології Тернопільського медичного університету можна вважати основною науковою установою в Україні з вивчення проблеми мікробної екології людини в нормі та при патології. Під керівництвом професора І.О. Ситника колектив кафедри написав ряд підручників і навчальних посібників. В 1998 р. у видавництві «Укрмедкнига» вийшов підручник «Мікробіологія, вірусологія, імунологія» (автори І.О. Ситник, С.І. Климнюк, М.С. Творко). Пізніше колектив авторів (С.І. Климнюк, І.О. Ситник, М.С. Творко, В.П. Ширококов) написали навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації «Практична мікробіологія». Вперше в Україні колектив кафедри підготував мультимедійний компакт-диск «Мікробіологія, вірусологія, імунологія». Це була спроба авторів заповнити інформаційний вакуум з відповідних дисциплін.

Водночас з роботою на кафедрі впродовж 13 років (1971-1983) Ситник І.О. працював проректором з наукової роботи. За цей період були сформовані три основні напрямки й проблеми в науковій діяльності тоді ще Тернопільського медичного інституту, зокрема фізіологія і патологія органів травлення; центральна регуляція діяльності серця і кровоносних судин; фізіологія і патологія ендокринної системи. Вдалося скоротити багатотемність у наукових розробках як теоретичних, так і клінічних кафедр.

Професор І.О. Ситник брав активну участь у громадському житті університету, міста та області. Його обирали головою місцевому, секретарем парткому, членом консультативної ради, головою комісії з підготовки та сертифікації англійських викладачів. І.О. Ситник 40 років очолював міське наукове товариство мікробіологів, був головою Тернопільського міського і членом президії обласного товариства «Знання» та ради профспілок медичних працівників. Багато років активно працював у редакційних радах «Мікробіологічного журналу» та «Інфекційних хвороб».

Професор Ситник І.О. завжди був висококваліфікованим мікробіологом, досвідченим викладачем, чудовим лектором, вихователем молоді. Він умів зацікавити студентів, доступно і образно викласти навчальний матеріал.

Плідна наукова й педагогічна діяльність проф. І.О. Ситника отримала високу оцінку в наукових колах і державних установах. Він був нагороджений медаллю «За трудову доблесть» (1970), Почесною грамотою Президії Верховної ради УРСР (1979) та Почесною грамотою Кабінету міністрів України (2007).

Ситнику І.О. властиві доброзичливість, скромність, порядність, чуйність, уважне ставлення до співробітників, студентів, почуття відповідальності за доручену справу.

Колектив кафедри і співробітники університету вітають ювіляра з 90-річчям і щиро бажають щастя, здоров'я, всіх земних благ, благословення та Божої благодаті. Мир і спокій нехай панують у Вашій хаті.

Нехай зупинить час свої шалені кроки
І нехай сивини в одну хай щезне мить!
Бо розум Ваш ясний Бог просвітив на роки
І серце Ваше для людей горить!
Хай вересень квіти
Вам до ніг прихилить,
Як нині голови схиляєм ми свої.
Складаємо найкращі побажання,
Довічних благ з роси Вам і води.

*Колектив ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського,
редакція журналу «Інфекційні хвороби».*

GLORIOUS ANNIVERSARY OF PROFESSOR IVAN OLEXANDROVYCH SYTNYK

SUMMARY. Short biographic information is exposed about the prominent Ukrainian scientist-microbiologist, veteran of I. Horbachevsky Ternopil State Medical University, Professor, long-term leader of the Microbiology Department of abovementioned university, scientific leader or consultant of cohort of well known in Ukraine and after it limits scientists, brilliant lecturer, active publicman Ivan Olexandrovych Sytnyk.

Отримано 9.06.2017 р.